

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U003424

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 13-07-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Висоцький Олександр Анатолійович

2. Oleksandr A. Vysotskyi

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2169-4411

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 034

Назва наукової спеціальності: Культурологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Теоретичні засади культурології

Дата захисту: 06-07-2026

Спеціальність за освітою: Театральне мистецтво

Місце роботи здобувача: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214142

Місцезнаходження: вул. Лаврська 9, Київ, 01015, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 14071

Повне найменування юридичної особи: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214142

Місцезнаходження: вул. Лаврська 9, Київ, 01015, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214142

Місцезнаходження: вул. Лаврська 9, Київ, 01015, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 13.11.25, 13.11.46, 13.07.26, 13.07.27.13

Тема дисертації:

1. Культурні практики у формуванні національної ідентичності та ціннісних орієнтирів українського суспільства початку XXI століття
2. Cultural Practices in the Formation of National Identity and Value Orientations in Ukrainian Society at the Beginning of the XXlst Century

Реферат/анотація:

1. У дисертаційному дослідженні розглянуто культурні практики як один із ключових чинників формування національної ідентичності та ціннісних орієнтирів українського суспільства початку XXI ст. Актуальність теми зумовлена глибокими трансформаційними процесами, які відбуваються в Україні в умовах глобалізації, гібридних загроз і повномасштабної війни та актуалізують питання самоідентифікації, переосмислення ціннісних засад суспільства збереження культури. Дослідження є комплексним аналізом ролі культурних практик у процесах формування національної ідентичності та ціннісних орієнтирів українського суспільства, а також виявлення їхнього потенціалу і функцій як засобів культурного спротиву та репрезентації ідентичності в умовах воєнного стану. У роботі проаналізовано теоретико-методологічні підходи до вивчення культурних практик, окреслено їхній понятійно-категоріальний апарат і джерельну базу дослідження. Визначено, що сучасний науковий дискурс характеризується міждисциплінарністю підходів, а

також увагою до трансформацій культурних практик під впливом глобалізації, цифровізації та воєнних викликів. Окреслено внесок українських дослідників у розроблення теоретичних засад і прикладних аспектів функціонування культурних практик, зокрема в умовах війни, проаналізовано наукові підходи до розуміння цінностей як динамічної системи, що трансформується під впливом соціокультурних процесів, а також розкрито структуру та чинники формування національно культурної ідентичності. Особливу увагу зосереджено на систематизації ключових понять, які становлять концептуальне ядро дослідження: «культурні практики», «цінності», «ціннісні орієнтації», «національна ідентичність», які інтерпретуються як багатовимірні, динамічні та міждисциплінарні категорії. Методологічну основу дослідження становить міждисциплінарний підхід, який охоплює концепції культурної травми, культурного спротиву, культурної гегемонії та національної ідентичності в межах об'єднавчої парадигми «культурного повороту». Особливу увагу приділено культурним практикам спротиву, які сформувалися в Україні у 2014–2025 рр., формам їх репрезентації та ролі у конструюванні національної ідентичності в умовах війни. Обґрунтовано, що ці трансформації мають дворівневий характер і відбуваються у взаємодії матеріального (зміни соціокультурних умов, форм культурного виробництва, способів комунікації) та символічного (переосмислення смислів, формування нових наративів, цінностей та ідентичностей) вимірів. Доведено, що війна функціонує як дискурсивний феномен, який конструється через мову, символи, образи, тексти та ритуали, визначаючи характер культурних практик і способи інтерпретації воєнного досвіду. Встановлено, що традиційні культурні практики в умовах війни набувають функцій мобілізації, консолідації, психологічної підтримки, формування колективної пам'яті та національної ідентичності, виступаючи інструментом символічного опору та ціннісно-сенсового протистояння. Виникають нові культурні практики, які набувають незвичних функцій. Виокремлено основні типи культурних практик: мистецький активізм (концерти, артпроекти, перформанси), волонтерські та терапевтичні ініціативи, меморіальні практики, символічні форми єдності та цифрову культуру (зокрема меми як форма постфольклору). Розкрито аксіологічний вимір культурних практик, зокрема через аналіз проектної діяльності як інструменту ціннісно-орієнтованого культуротворення. Обґрунтовано інтегративний характер проектної діяльності, яка поєднує комунікативні, освітні, мистецькі й івент-практики та функціонує на перетині структурного, символічного, мережевого, дискурсивного, комунікативного та меморіального вимірів, формуючи нові моделі культурної взаємодії. Акцентовано на ціннісно-орієнтованій природі культурних проектів, їхній здатності формувати національну ідентичність, культурну пам'ять, солідарність і цінності, а також виступати інструментом соціальної мобілізації та культурної інтеграції. Здійснено комплексний аналіз артмарафону як культурної практики, здатної інтегрувати різні форми культурної діяльності та виступати ефективним інструментом репрезентації національної ідентичності в умовах воєнного часу. Обґрунтовано, що завдяки перформативності, інтерактивності та опорі на реальний соціальний досвід артмарафон розширює соціокультурний простір, сприяє формуванню активного учасника культурного процесу, посиленню суспільної солідарності та публічній артикуляції культурного спротиву. Визначено артмарафон як полікомпонентну культурну практику, яка за умов обмежених ресурсів виконує функції локального культуротворення та інтеграції культурних ініціатив у національний простір. На прикладі авторського проекту «Вінграновський» розкрито структурні та функціональні характеристики артмарафону: тривалість у часовому вимірі, масштабність і багатолокаційність (заклади освіти, культурні установи, публічні простори та інші), різновікову та професійну аудиторію (учні, студенти, митці, освітяни, бізнесмени), темпорально-кумулятивний ефект впливу.

2. This doctoral thesis examines cultural practices as one of the key factors in the formation of national identity and value systems within Ukrainian society at the beginning of the 21st century. The relevance of the topic stems from the profound transformative processes taking place in Ukraine amidst globalisation, hybrid threats and full-scale war, which bring to the fore issues of self-identification, the re-evaluation of society's value foundations and the preservation of culture. The research is a comprehensive analysis of the role of cultural practices in the processes of shaping national identity and value orientations in Ukrainian society, as well as identifying their potential and functions as means of cultural resistance under martial law. The thesis analyses theoretical and methodological approaches to the study of cultural practices, outlines their conceptual and categorical framework,

and identifies the source base for the research. It is established that contemporary academic discourse is characterised by interdisciplinary approaches, as well as a focus on the transformations of cultural practices under the influence of globalisation, digitalisation and military challenges. It analyses academic approaches to understanding values as a dynamic system that transforms under the influence of socio-cultural processes; and it highlights the structure and factors shaping national cultural identity. Particular attention is focused on the systematisation of key concepts that form the conceptual core of the study: «cultural practices», «values», «value orientations» and «national identity», which are interpreted as multidimensional, dynamic and interdisciplinary categories. The methodological basis of the thesis is an interdisciplinary approach that encompasses the concepts of cultural trauma, cultural resistance, cultural hegemony and national identity within the unifying paradigm of the «cultural turn». The author pays attention to the cultural practices of resistance that emerged in Ukraine in a period 2014 – 2025, their forms of the resrepresentation, and their role in shaping national identity in a wartime context. It is argued that these transformations are two-tiered in nature and occur through the interaction of the material and symbolic dimensions. It is demonstrated that war functions as a discursive phenomenon constructed through language, symbols, images, texts and rituals, determining the nature of cultural practices and ways of interpreting the war experience. It has been established that traditional cultural practices in wartime take on functions of mobilisation, consolidation, psychological support, the formation of collective memory and national identity, acting as an instrument of symbolic resistance and a clash of values and meanings. New cultural practices emerge, taking on unusual functions. The main types of cultural practices are identified: artistic activism (concerts, art projects, performances), voluntary and therapeutic initiatives, memorial practices, symbolic forms of unity, and digital culture (in particular, memes as a form of post-folklore). The axiological dimension of cultural practices is highlighted, in particular through an analysis of project-based activities as a tool for value-oriented culture-building. The integrative nature of project-based activities combine communicative, educational, artistic and event-based practices and operate at the intersection of structural, symbolic, networked, discursive, communicative and memorial dimensions, forming new models of cultural interaction. The author emphasises on the value-oriented nature of cultural projects, their ability to shape national identity, cultural memory, solidarity and values, as well as to serve as a tool for social mobilisation and cultural integration. A comprehensive analysis has been carried out of the art marathon as a cultural practice capable of integrating various forms of cultural activity and serving as an effective tool for representing national identity in wartime. It is argued that, due to its performative nature, interactivity and reliance on real social experience, the art marathon expands the socio-cultural space, contributes to the formation of active participants in the cultural process, strengthens social solidarity and facilitates the public articulation of cultural resistance. The art marathon is defined as a multi-component cultural practice which, under conditions of limited resources, fulfils the functions of local culture-making and the integration of cultural initiatives into the national space. Using the example of the author's project «Vingranovsky», the structural and functional characteristics of the art marathon are revealed: duration in the temporal dimension, scale and multi-locality (educational establishments, cultural institutions, public spaces, etc.), an audience of varying ages and professions, and a temporally cumulative effect of influence.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Висоцький О. А. Цінності як детермінанти культурного розвитку: теоретико-практичний дискурс. Культурологічний альманах. 2024. № 2. С. 329–334. DOI: <https://doi.org/10.31392/cult.alm.2024.2.40>
- Висоцький О.А. Індивідуальна культурна практика в системі трансформації суб'єктності. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. 2024. Вип. 48. С. 406–410. DOI: <https://doi.org/10.35619/ucpmk.v48i.805>
- Висоцький О.А. Артмарафон як практика промоції культурно-патріотичних наративів (на прикладі артмарафону «Вінграновський»). Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. 2025. № 2. С. 124–130. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-3209.2.2025.338916>
- Висоцький О.А. Культурні практики як об'єкт культурологічного знання. Новітні дослідження культури і мистецтва: пошуки, проблеми, перспективи: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 18 травня 2023 р.). / Міністерство культури та інформаційної політики України; Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв; Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених. Київ: НАКККіМ, 2023. С. 229–230.
- Висоцький О. А. Ціннісні трансформації фестивальних практик в Україні. Культурні та мистецькі студії XXI століття: науково-практичне партнерство: матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 09 листопада 2023 р.). / Міністерство культури та інформаційної політики України; Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв. Київ: НАКККіМ, 2023. С. 33–34.
- Висоцький О. А. Проектна діяльність як практика ціннісно-орієнтованого культуротворення. У пошуку нових сенсів полікультурного світу. Повоєнний діалог культур: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 16–17 травня 2024 р.) / Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв. Київ: НАКККіМ, 2024. С. 70–72.
- Висоцький О. А. The Cross Points of National Identity and Cultural Practices (on Example of Ukraine). Культура і мистецтво: сучасний науковий вимір: матеріали IX Всеукр. наук. конф. молодих вчених, аспірантів та магістрантів (м. Київ, 6 листопада 2025 р.) / Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв. Київ: НАКККіМ, 2025. С. 44–45.
- Висоцький О. А. The Contemporary Cultural Practices of Ukraine: Reinterpretation and National Identity. Феномен культури постглобалізму: культурна демократизація, креативні простори та культурні політики : збірка наук. матеріал. VI Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 27–28 листопада 2025 р.) / Маріупольський університет. Київ: Маріупольський університет, 2025. С. 182–185.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами: 0120U105692

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рева Тетяна Сергіївна

2. Tetiana Reva

Кваліфікація: к. політ. н., доцент, 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9569-584X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214142

Місцезнаходження: вул. Лаврська 9, Київ, 01015, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гоцалюк Алла Анатоліївна

2. Alla A. Gotsaliuk

Кваліфікація: д. філ. н., професор, 09.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2120-3232

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет будівництва і архітектури

Код за ЄДРПОУ: 02070909

Місцезнаходження: проспект Повітряних сил, Київ, 03037, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Виткалов Сергій Володимирович

2. Serhii V. Vytkaiov

Кваліфікація: д. культ., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6362-9517

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Рівненський державний гуманітарний університет

Код за ЄДРПОУ: 25736989

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, Рівне, Рівненський р-н., 33028, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Копієвська Ольга Рафаїлівна
2. Olha Kopievska

Кваліфікація: д. культ., професор, 26.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4537-4888

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет технологій та дизайну

Код за ЄДРПОУ: 02070890

Місцезнаходження: вул. Мала Шияновська, Київ, 01011, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сіверс Валерій Анатолійович
2. Valeriy Sivers

Кваліфікація: д.філос.н., професор, 09.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5291-2381

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214142

Місцезнаходження: вул. Лаврська 9, Київ, 01015, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Денисюк Жанна Захарівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Денисюк Жанна Захарівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Терещенко А. С.

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна